

Tanóra / modul címe:

A TÉKOZLÓ FIÚ TÖRTÉNETE

A tanóra célja:

Értelmezzük az emberi kultúra egyik alaptörténetét és alapkarakterét. Megítélést tartalmazó szavak jelentéséből kiindulva a *Biblia* példázatán keresztül megvizsgáljuk, hogy különböző korok, művészeti ágak alkotásai, szerzők és értelmezők hogyan gondolkodtak a témáról, miközben magunk is véleményt alkotunk, megvitátunk különböző álláspontokat. Gondolkodásunkat kreatív szövegalkotási feladatokkal is segítjük. Összességében saját értékeink megbecsüléséről, életvezetési szokásainkról és elveinkről, mások megítélhetőségének kérdéséről, a szeretet és megbocsátás fontosságáról is gondolkodunk.

1. Feladat

- Olvassátok el a *Magyar nyelv etimológiai szótárában* és a *Magyar nyelv értelmező szótárában* a következő szócikkeket: *pocsékol, prédál, tékozol, herdál, fecsérel, elkótyavetyél, elpazarol, elveszteget!*
- Találjatok ki és adjatok elő mindegyik szóhoz egy-egy rövid (4-6 feleletváltásból álló), szülő és gyermek közt a mai korban lejátszódó jelenetet!
- Idézz fel és mesélj el a csoportodban egy olyan történetet az életedből, amelyikre szerinted érvényes a nyolc szó valamelyike! Próbáld minél pontosabban és részletesebben előhívni és elmondani, amit akkor, illetve később, már visszatekintve éreztél, gondoltál!

2. Feladat

- Olvasd el az *Újszövetségből A Tékozló fiú* történetét!

Majd így folytatta: „Egy embernek volt két fia. A fiatalabbik egyszer így szólt apjához: Apám, add ki nekem az örökség rám eső részét! Erre szétszította köztük vagyonát. Nem sokkal ezután a fiatalabbik összeszedte mindenét és elment egy távoli országba. Ott léha életet élve eltékozolta vagyonát. Amikor már mindenét elpazarolta, az országban nagy éhínség támadt, s nélkülözni kezdett. Erre elment és elszegődött egy ottani gazdához. Az kiküldte a tanyájára a sertéseket őrizni. Örült volna, ha éhségét azzal az eledellel csillapíthatta volna, amit a sertések ettek, de még abból sem adtak neki. Ekkor magába szállt: Apám házában a sok napszámos bővelkedik kenyérben - mondta -, én meg éhen halok itt. Útra kelek, hazamegyek apámhoz és megvallom: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Arra, hogy fiadnak nevezz, már nem vagyok méltó, csak béreseid közé fogadj be. Csakugyan útra kelt és visszatért apjához. Apja már messziről meglátta és megesett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta. Erre a fiú megszólalt: Apám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezz. Az apa odaszólt a szolgáltnak:

Hozzátok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá. Az ujjára húzzatok gyűrűt, és a lábára sarut. Vezessétek elő a hizlalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk, hisz fiam halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült. Erre vigadozni kezdtek. Az idősebbik fiú kint volt a mezőn. Amikor hazatérőben közeledett a házhoz, meghallotta a zeneszót és a táncot. Szólt az egyik szolgának és megkérdezte, mi történt. Megjött az öcséd, és apád levágta a hizlalt borjút, hogy egészségben előkerült - felelte. Erre ő megharagudott, és nem akart bemenni. Ezért az apja kijött és kérlelte. De ő szemére vetette apjának: Látod, én annyi éve szolgállok neked és egyszer sem szegtem meg parancsodat. És nekem még egy gödölyét sem adtál soha, hogy egyet mulathassak a barátaimmal. Most meg, hogy ez a fiad megjött, aki vagyonedat rossz nőkre pazarolta, hizlalt borjút vágattál le neki. - Az mondta neki: Fiam, te mindig itt vagy velem, és mindenem a tied. S illett vigadnunk és örülnünk, mert ez az öcséd halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült.” (Luk 15,11 – 15,32)

- b) Ki mondja el, és kik hallgathatják a történetet, vajon mi a történetmondó szándéka?
- c) A cím nélküli példázat így kezdődik: „*Egy embernek volt két fia*”. Ebben a mondatban hány történet ígérete rejlik?
Vajon miért kapta a szöveg a hagyomány szerint *A tékozló fiú története* címet, címkét?
- d) Vegyétek számba, melyik szereplő milyen életelvet képvisel, mit tesz, mit tanul, mit lát be a példázatban!
- e) Fejtsétek ki részletes értelmezéssel, mit jelent az apa állítása: „*halott volt és életre kelt, elveszett és megkerült*”!
- f) Értelmezzétek a *tollak közepén* technikával Pilinszky János gondolatát: „*Valamennyien tékozló fiúk vagyunk azzal a különbséggel, hogy egyesek az atyai háztól eltávolodó, míg mások már a visszavezető úton járnak.*” (Egy lírikus naplójából)
- g) Felkérést kaptatok a történet mai környezetben játszódó megfilmesítésére. Készítsétek el a csoportotoknak megfelelő jelű jelenet *forgatókönyvét*!
Rendezzétek meg és adjátok elő a jelenetet!
- A. A fiú bejelenti apjának: világot akar látni, kikéri örökségét és elhagyja a szülői házat.
B. A fiú léha életet él, tékozol.
C. Az otthon maradt testvér keményen dolgozik.
D. Az otthon maradtak a család kötelékéből kilépő fiúról beszélgetnek.
E. A fiú hazatér és apja elé állva elmondja, mi történt, bocsánatot kér és ígéretet tesz.
F. A hazatérő fiú és a magát sértve érző testvér először találkozik.

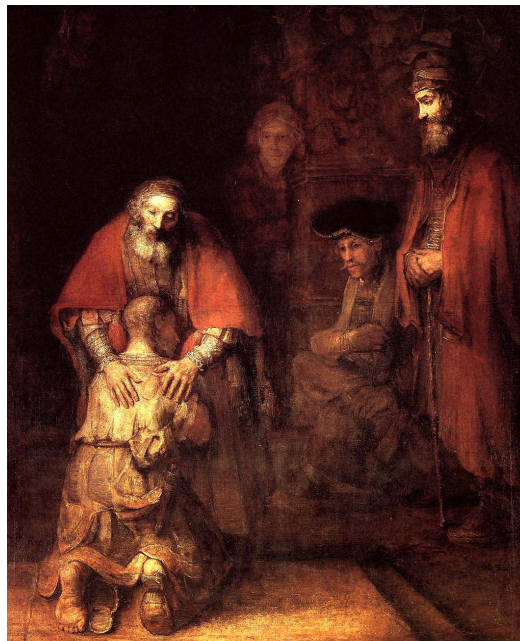

 Cselekvés (amit tesznek)	Dialógus (amit mondanak)	Gondolatok, érzések, testbeszéd (amit a szereplők gondolnak, éreznek, kifejeznek, miközben beszélnek, vagy a másikat nézik, hallgatják)			
		szereplő	szereplő	szereplő	szereplő

3. Feladat

- Gyűjts a *kockázás* technikájával minél több észrevételt Rembrandt híres Técozoló-képéről!
Az összehasonlításnál az olvasott bibliai szöveggel dolgozz!
- Beszélgétek meg a *kockázással* készített listáitokat a csoportban!
„Ötletrablással”, más színt használva egészítsétek ki saját listáitokat!
- Írjatok közösen egy Rembrandt festését bemutató kiadványba tíz centis elemző ismertetést a kép csoportotoknak megfelelő jelű alakjáról!
A-B. A fiatalabb fiú
C-D. Az idősebb fiú
E-F. Az apa

Rembrandt: *A técozoló fiú hazatérése*, 1663

4. Feladat

- Olvasd el *kettéosztott naplóval* a csoportjelednek megfelelő részletet Henri Nouwen *A tékozló fiú hazatérése* című könyvéből!
- Beszélgétek meg reflexióitokat a csoportban *az utolsó szó joga* technikával!
- Vessétek össze az esszé értelmezését saját képelemző írásotokkal!
Mondjatok állításairól saját véleményyt!
- Munkátok eredményét foglaljátok össze az osztálynak!

A-B.

A [fiatalabb] fiú „távozása” tehát egy sokkal sértőbb cselekedet, mint amilyenek első olvasatra látszik. Szívtelen visszautasítása ez az otthonnak, ahol született és ahol táplálták, szakítás a legbecsesebb hagyománnyal, melyet féltve őriz a nagyobb közösség, melynek a fiú is része volt. Amikor Lukács azt írja, hogy „és egy távoli országba ment”, akkor sokkal többre utal annál, mint hogy egy fiatalember világot szeretne látni. Egy generációkon keresztül szent örökségként áthagyományozott élet-, gondolkodás- és cselekvésmóddal való drasztikus szakításról beszél. Több ez, mint tiszteletlenség, ez a család és a közösség nagy becsben tartott értékeinek elárulása. A „távoli ország” az a világ, ahol minden, ami otthon szentnek számít, értékét veszti. [...] Tékozló fiú vagyok minden alkalommal, amikor ott keresem a feltétlen szeretetet, ahol az nem található. Miért veszem egyfolytában semmibe azt a helyet, ahol az igaz szeretet található, és keresem olyan kitartóan máshol? Miért megyek el újra és újra otthonról, ahol Isten gyermekének, Atyám szeretett Fiának hívnak? Állandóan meglepődöm azon, ahogy Isten ajándékait – egészségemet, intellektuális és érzelmi képességeimet – sorozatosan arra használom, hogy jó benyomást tegyek az emberekre, helyeslést és dicséretet vívjak ki, s hogy jutalomért versenyezzek, ahelyett, hogy Isten dicsőségére fejleszteném őket tovább? Igen, gyakran a „távoli országba” viszem, és a kizsákmányoló világ szolgálatába állítom őket, mely nem ismeri fel igazi értéküket. Ez majdnem olyan, mintha be akarnám bizonyítani magamnak és a világnak, hogy nincs szükségem Isten szeretetére, hogy magam is elboldogulok, hogy teljesen független akarok lenni. A nagy lázadás rejlik ebben, az apa szeretetére mondott radikális „Nem!”, a kimondatlan átok: „Bárcsak meghalnál már!” A tékozló fiú „Nem!”-je Ádám eredendő lázadását visszhangozza: Isten visszautasítását, kinek szeretetéből teremtettünk, és kinek szeretete tart minket életben. Ez a lázadás űz ki engem a Paradicsomból, ez teszi elérhetetlenné az élet fáját. Ezzel a lázadással elherdálom magam a „távoli országban”. Újra megvizsgálom Rembrandt portréját a hazatérő fiatalabb fiúról, és most már látom, hogy sokkal többről van itt szó, mint az apa pusztán könyörületességéről az önféjű fiú iránt. Ez a nagyszerű esemény, amit itt látok, a nagy lázadás végét jelenti.[...]

Itt feltáruznak az élet misztériumai. Annyira szeretnek engem, hogy szabadon elhagyhatom az otthonom. Az áldás kezdettől fogva jelen van. Én elhagytam, újból és újból elhagyom, de az Atya mindig tárt karokkal vár vissza, és újból fülembé súgja. „Te vagy az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” [...] A fiatalember, akit apja a karjában tart és megáld, szegény, nagyon

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K A P O S V Á R I
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

szegény ember. Önhittén, sok pénzzel a zsebében hagyta el otthonát, és eltökélte, hogy saját életét fogja élni távol apjától és közösségétől. Üres kezekkel tért vissza, eltékozolta mindenét: pénzét, egészségét, becsületét, jó hírét. Rembrandt nem hagy sok kétséget a fiú állapota felől. Fejét leborotválták. Már a múlté a hosszú, göndör haj, mellyel Rembrandt lefestette magát mint öntelt, dacos, tékozló fiút a bordélyházban. Feje, mint a rabé, kinek neve helyett száma van. Amikor egy férfi haját leborotváltják a börtönben, a hadseregben, a kollégisták között előfordul durva beavatási szertartás során vagy egy koncentrációs táborban, akkor egyéniségének egyik darabjától fosztják meg. A ruhák, melyeket Rembrandt ráad, alsóruhák, s alig fedik lesoványodott testét. Az apa és a jelenetet néző magas férfi bő, vörös köpönyeget visel, mely rangot és méltóságot ad nekik. A térdeplő fiúnak nincs köpenye. A sárgásbarna, szakadozott alsóruházat éppen csak takarja kimerült, megviselt testét, melyből minden erő elszállt. Talpai hosszú és megalázó utazásról mesélnek. Bal lába, mely kicsúszott a saruból, sebhelyes. Jobb lába, melyet csak részben borít a szétnyútt saru, szintén szenvedésről és nyomorról árulkodik. A kismimizett férfinak nincs már semmije, kivéve egy dolgot, a kardját. Méltóságának utolsó megmaradt ismertetőjegye az oldalán lógó rövid kard – nemességének szimbóluma. Megaláztatása közepette is ragaszkodott ahhoz, hogy még mindig az apja fia. Máskülönb eladta volna értékes kardját, fiú voltának szimbólumát. A kard azt mutatja nekem, hogy bár visszatértek a fiú úgy beszél, mint egy koldus, egy számkivetett, soha nem feledkezett meg arról, hogy az apja fia. Fiú voltának emléke és értéke volt az, mely végül rávette arra, hogy visszatérjen. (Balázs Katalin fordítása)

C-D.

A Tékozló fiú csendes szemlélésével töltött Ermitázs-beli órák alatt soha egy pillanatig sem kérdőjeleztem meg, hogy a hazatérő fiát ölelő apától jobbra álló férfi az idősebb fiú. [...] Kétségtelenül ő a fiatalabb fiú hazatérésének legfontosabb szemlélője. [...] A fő szemlélő, aki az apát figyeli, amint az átöleli hazatérő fiát, nagyon tartózkodónak tűnik. Az apára néz, de nem örül. Karjait nem nyújtja előre, nem mosolyog, nem fejez ki üdvözlést. Egyszerűen csak ott áll – a jelenet szélén –, és úgy tűnik, nem is akar közelebb jönni. [...] Nagy, üres hely választja el az apát és az idősebb fiút, ami feszültséget kelt és feloldásra vár. [...] A fő szemlélő távolságot tart, és láthatólag nem hajlandó részt venni az apai üdvözlésben. Mi zajlik a férfi belsejében? Mit fog tenni? Közelebb jön-e, hogy átölelje öccsét, ahogyan apja tette, vagy dühösen és elégedetlenül elmegy? [...] Rembrandt az idősebb fiút sok tekintetben az apához hasonlóan festette meg. Mindkettő szakállas, és nagy, vörös köpönyeg borítja vállukat. Ezek a külsőségek azt sugallják, hogy számos közös vonás van bennük, és ezt a közösséget kiemeli az idősebb fiúra eső fény, mely arcát közvetlenül apja fénylő arcával köti össze. De milyen fájdalmas különbség van a kettő között! Az apa hazatérő fia fölé hajol. Az idősebb fiú mereven áll, és ezt a testtartást csak hangsúlyozza a kezében tartott hosszú bot, mely a földet éri. Az apa köpenye széles és üdvözlő, a fiúé testére simulva lóg. Az apa előrenyújtja kezeit, és áldón érinti meg a hazatérőt, míg a fiú összekulcsolja és mellkasa közelében tartja kezeit. Mindkét arc meg van világítva, de az apa arcáról a fény keresztülfolyik egész testén –

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K A P O S V Á R I
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

főleg a kezein –, és ragyogó melegség dicsfényébe vonja a fiatalabb fiút. Az idősebb fiú arcán azonban a fény hideg és körülhatárolt. Alakja a sötétben marad, összekulcsolt kezei árnyékban vannak. A példázatot, amelyet Rembrandt megfestett, úgy is nevezhetnénk, hogy „Az elveszett fiúk példázata”. Nemcsak a fiatalabb fiú veszett el, aki otthonát elhagyva távoli országban kereste boldogságát, de aki otthon maradt, abból is elveszett ember lett. Külsőleg mindent megtett, ami egy jó fiú dolga, ám belsejében elcsatangolt apjától. Tette a dolgát, mindennap keményen dolgozott, teljesítette minden kötelezettségét, de egyre boldogtalanabb lett, és egyre jobban elveszett a szabadsága. [...] Furcsa, hogy ezt mondom, de szívem mélyén ismerem az önféjű fiú iránti irigység érzését. Ez az az érzés, mely akkor tör rám, amikor látom barátaimat, hogy nagyon jól érzik magukat, miközben olyan dolgokat tesznek, melyeket én elutasítok. Elítélendőnek, sőt erkölcstelennek bélyegeztem őket, ugyanakkor gyakran gondolkodtam azon, hogy nekem miért nem volt bátorságom véghezvinni ugyanazt vagy legalább egy részét annak, amit ők megtettek. [...] Az engedelmes és kötelességtudó élet, amire olyan büszke vagyok és amiért mások dicsérnek, néha tehernek tűnik, amit a vállamra tettem és ami azóta is nyom. [...] Az idősebbik fiú sohasem hagyta el a szülői házat. Az apa mindenét megosztotta vele, mindennapi élete részesévé tette, nem tartott vissza tőle semmit. „Mindenem a tiéd”, mondja neki. Nem lehet ennél világosabb megfogalmazása az apa fia iránt érzett határtalan szeretetének. (Balázs Katalin fordítása)

E-F.

Rembrandt szándéka teljesen eltért attól, hogy Istent úgy ábrázolja, mint aki a bölcs, öreg családfő szerepében tetszeleg. Minden a kezekkel kezdődött. A két kéz meglehetősen különböző. Az apa bal keze, mellyel a fiú vállát érinti, erős és izmos. A széttárt ujjak befedik a tékozló fiú vállának és hátának egy nagy részét. Némi nyomást is érzek, különösen a hüvelykujjánál. Úgy tűnik, ez a kéz nemcsak érint, hanem erejével meg is tart. Van ugyan gyengédség abban, ahogyan az apa bal keze megérinti a fiút, de ezzel együtt biztos fogás is járul hozzá. Mennyire más az apa jobb keze! Ez a kéz nem tart vagy fog, ez a kéz kifinomult, lágy és nagyon gyengéd. Az ujjak közel vannak egymáshoz, és eleganciát sugároznak. A kéz gyengéden nyugszik a fiú vállán. Simogatni, vigaszt nyújtani és megnyugtatni vágyik. Ez anyai kéz. [...] Amint felfedeztem az apa két keze közötti különbséget, egy új jelentésvilág tárult fel előttem. Az apa nem egyszerűen egy nagy pátriárka – apa és anya is egyben. Egy férfias és egy nőies kézzel érinti meg fiát. Az apa megtart, az anya simogat. Az egyik megerősítést ad, a másik vigasztal. Valóban Isten ő, akiben férfiség és nőiség, apaság és anyaság teljes mértékben jelen van. [...] Richard White barátom arra hívta fel figyelmemet, hogy míg az apa simogató, női keze a fiú mezítelen, sebesült lábával, addig az erős, férfias kéz a saruba bújtatott lábbal párhuzamos. Túlzás-e arra gondolni, hogy az egyik kéz a fiú sérülékeny oldalát védelmezi, a másik kéz pedig a fiú erejét támogatja, s vágyát, hogy életét helyrehozza? [...] Világossá lett számomra, hogy minden teológiai és spirituális igyekezetem ellenére sem voltam képes teljesen megszabadulni egy valamelyest fenyegető és félelmetes Atyaisten képzetétől. Mindaz, amit az Atya szeretetéről tanultam, nem volt tökéletesen elég

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

ahhoz, hogy ne mint felsőbb erőre gondoljak rá, akinek hatalma van felettem, s amit kedve szerint gyakorol. Isten rám irányuló szeretetét valamiképpen korlátozta Isten hatalmától való félelmem, és bölcsebbnek tűnt a távolságtartás, még akkor is, ha hevesen vágytam a közelségére. [...] Rembrandt festménye és tragikus élete olyan kontextust teremtett számomra, melyben felfedezhettem, hogy a spirituális élet végső fázisában annyira el kell tudnom engedni az Atyától való minden félelmemet, hogy hasonlatossá válhassak hozzá. Mindaddig, amíg az Atya félelmet kelt, kívülálló marad, és nem lakozhat bennem. De Rembrandt, aki a legsebezhetőbb állapotában mutatta meg nekem az Atyát, hozzásegített ahhoz, hogy tudatosítsam magamban: végső hivatásom valójában az, hogy az Atyához váljak hasonlatossá, és mindennapjaimban éljem meg isteni együttérzését. Bár én vagyok mindkét fiú, nem az a feladat, hogy fiú maradjak, hanem hogy az Atyává váljak. Egyetlen szülő sem vált apává vagy anyává anélkül, hogy először valaki fia vagy lánya ne lett volna, de minden fiúnak és lánynak tudatosan kell döntenie emellett, hogy túllép gyermekkorán, és apává, anyává válik mások számára. Nehéz és magányos lépés ez, [...] de elengedhetetlen a spirituális utazás beteljesítése szempontjából. (Balázs Katalin fordítása)

5. Feladat

- Hasonlítsd össze *halmazábrával* a két festmény tékozló figuráját! Térj ki a meztelenség, illetve átlátszóság kérdéskörére is!
- Írd meg választott képed tékozló alakjának *belső monológját* 10-12 sor terjedelemben!
- Beszéld meg *halmazábrádat* és *belső monológodat* pároddal!

Ferenczy Károly: *A tékozló fiú* (1892) és Ilyés Márta: *A tékozló fiú hazatérése* (2000) című képe

6. Feladat

Pilinszky János *Két "rendhagyó" szent* című esszéjében az *Evangélium* két kivételes szentjeként említi a Jézus mellett keresztre vert bűnözők egyikét, a jobb latort, akinek maga Jézus ígérte meg az üdvözülést, illetve a tékozló fiút. Esszéje zárlatában az erkölcsi ítéletalkotással kapcsolatban ezt írja: „Aki az *Evangéliumot fordított sorrendben olvassa, nem a kereszten függ, hanem a kereszttel kiabál. És nem igaz, hogy megérti a Szent Lator és a Tékozló Fiú szentségét. Az Evangéliumot fordítva olvasó szíve szerint az irigységtől sárga fiút ültetné az asztalfőre.*” (Új Ember, 1980. április 6.)

- Hányféle jelentése lehet a „jobb lator” kifejezésnek?
- Szerintetek miként hozható kapcsolatba a jobb lator története a tékozlóéval? Ha szükséges, olvassátok el a válaszhoz *Lukács evangéliuma* 23. fejezetének 32-43. versét!
- Értelmezzétek Pilinszky János költő gondolatát a fordítva olvasott *Evangéliumról*!
- Hozzátok összefüggésbe Ilyés Márta alábbi képét a tékozló, illetve a jobb lator figurájával, valamint a Pilinszky-idézettel!
- Hogyan értelmezték Ilyés Márta alábbi képének címét? Milyen lehetőségeket hoz játékba a sorszámnev?

Ilyés Márta: *A harmadik lator*, 2006

7. Feladat

A tékozló fiú alakja, illetve maga a történet is archetípus: az egyetemes emberi kultúra egyik meghatározó alapfigurája és alaptörténete. Ezt mutatja, hogy a témának napjainkig meglehetősen sok újrafogalmazása született és születik mind a képzőművészetben, mind az irodalomban.

- Olvasd el a közölt parafrázisokat!
- Válassz ki egyet a feldolgozásokból! Keress 4-6 szempontot, majd értelmezd a művet a szempontok szerint!
- Észrevételeidet rögzítsd *fürtábrával*! Használd a következő számítógépes programot!
<https://bubbl.us/>

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K APOSVÁRI
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

Pilinszky János: A tékozló fiú hazatérése

Itt lakott kétségtelenül.
Látod? Látom,
a mi fiúnk.
Ülj az ablakba, nézd a házakat,
aztán a szobát, falakat,
a jégveremnél hidegebb
éléskamrát, mosdóhelyet.
Most pedig induljunk haza.

Pilinszky János: Tékozlók

Nem a remény vitt. Az a csöpp meleg,
mely szürke, mint a gyurma, majd fehér,
és végül semmilyen.

A mosdófülkében a csap
éjjel-nappal nem enged elaludni.
Huzat van. Apád elfelejtett.

A fiúk hazatérnek.
A lányok soha.

Görgei Gábor: A tékozló fiú novellája

„Ez az én szerelmetes fiam,
akiben gyönyörködöm,
milyen remek, jólsikerült gyerek ez,
milyen fess, milyen szellemes,
hallottátok, mit mondott tegnap?
ennyi aranyköpés naponta, hihetetlen!
ha kéri, csak adjátok oda neki,
ha mondja, csináljátok meg neki,
nem is tudom, hogyan lehet valaki
ennyire tökéletes,
fejben számol és győz minden tornaversenyen,
nézzétek ezt a kisportolt alakot,
nem csoda, hogy a lányok egytől egyig,

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K A P O S V Á R I
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

kár, hogy ezen a vidéken nincs tél
és nem műkorcsolyázhat, világbajnok lehetne,
mondhatom, anyukám, remekbeszabtuk ezt a gyereket” –
A csömör egyik megszentelt pillanatában
elszökött a szülői házból,
tetvekkel hált, árokban aludt,
meghempergett a lelki sárban,
koldult vagy lopott, ahogy kedve szottyant,
ha nagyon megéhezett
gyorsan megölt egy gazdag öregasszonyt,
de amikor egyszer félig agyonverték
egy csehóban,
elhatározta, titokban visszatér
a szülői házba,
felvételét kéri a szolgák közé,
hogy ismeretlenül,
de tisztességben élhessen otthon,
úgy elváltozott, hogy senki sem tudja majd, ki ő,
az lesz csak a boldogság, dolgozni otthon,
levesbe kenyeret mártogatni,
este fáradtan aludni térni
az alagsorban –
Hazatért, felvették lóvakarónak.
Egy napon az apja, szerető apja
szeme megakadt a csontsovány lóvakarón,
addig nézte áthatóan,
míg előtte állt az ő fia,
zokogva ölelte át a roncsot,
behurcolta a házba,
megfürdette, felöltöztette,
és nyomban koktélpártit rendezett,
bemutatta a megtért fiút,
aki remekül kiállta a próbát,
aki a sárban és nyomorban is remek volt,
aki egyáltalán és mindenestül
velejéig remek –
s a vendégek csobogó tapsa közben
a remek fiú motyog magában
„Látod, te marha, kezdődik minden előlről” –

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K A P O S V Á R I
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

Tolnai Ottó: A tékozló fiú hazatérése

A szikes mezőn (az idegenek mindig azt hitték: havas, erőnek erejével labdát akartak gyúrni a sóból) hálóikkal éppen az olaszoknak fogták a nyulat, amikor apám fejében néhány ér eldugult. Úgy rémlett, ő szaladt a hálóba, a NAGY HALÁSZ hálójába. Barátai és az olaszok, akik mintha valamelyik gyár vadászöltönyét reklámozták volna a szikes mezőn, azt hitték, viccel, a nyulakat utánozza, s jót nevettek. Nézzétek, mondta az egyik hajtó, megöszült, mint ijedtségében a nyúl.

– Hányszor szándékoztam már ellenőrizni valamelyik szakkönyvben, mitől is öszülnek az ártatlan állatok. Még a mai napig sem ellenőriztem, pedig könyveim legnagyobb hányada az állatokról szól, mintha az Ember titkának kulcsát már régen megszüntem volna keresni...

Szirenázó, őrjítő-lila lámpájú autó száguldott el vele, mivel a szikes mezőtől egyenlő távolságra voltak a városok, pontosan nem tudták, melyik város melyik kórháza felé.

Úgy látszik, kissé megkésve látogattam meg, fiúgyermekemmel, asszonyommal. Míg eljutott hozzám a hír, míg erőt gyűjtöttem az utazáshoz, ugyanis a halál közelsége napokra hintaszékembe kényszerített, majd tíz nap múlt el. Milyen gyorsan múlnak ilyenkor a napok, legalábbis mintha a mi napjaink volnának megszámlálva!

Anyám sírt, apám sírt, amiért nem látogattam meg.

Rettegve, csukladozó lábakkal nyitottam be a kórterembe. Mintha a szikes mezőn állították volna fel az ágyakat, a betegek a hálóban, a NAGY HALÁSZ hálójában nyöszörgő ősz nyulakra emlékeztettek, az apró lámpák meg a felhő takarta csillagokra.

Sorba jártuk az ágyakat (némelyik beteg erős szíjakkal volt az ágyhoz kötözve, némelyik betegen kútnyi sebek tátongtak), de sehol sem találtuk őt. Előlről kezdtük. Még az ágyak alá is belestünk. Hiába. Kissé talán fel is lélegeztem, hiszen nincs kizárva, el sem tudtam volna viselni a viszontlátás magas hőfokát. Már kifelé indultunk, amikor, közvetlenül az ajtó melletti ágyból, egy idős, bajszos viaszfigura, meglepő fürgeséggel, nyakamba ugrott. Mire észhez tértem, már késő volt. Gondoltam, a következő pillanatban biztosan kapcsolni fog, összetévesztett valakivel. De nem. Asszonyom karjából kitepte fiúgyermekünket, sírva csókolgatta, majd a bal kezével feleségemet is hervadt szőrzetű, csont és bőr mellére vonta. Még mindig bizakodtam, észreveszi tévedését, annál is inkább, mivel derékig érő, piros szakállam miatt nehezen lehet összetévesztteni valakivel, sőt örök életemben azon ravaszkodtam, fáradoztam, össze ne tévesszenek engem senki fiával. Még feleségem, fiúgyermekem fekete bőre (valahol Afrikában szedtem fel őket) sem térítette észhez.

Erőszakkal ágyára ültetett bennünket. Míg törökülésben elfogyasztotta az ajándékokat, elszívta hosszú cigarettáimat, meg kellett ígérnem, most már végképp itthon maradok, be kellett vallanom, beláttam, mégiscsak itthon az én helyem, mellette, hiszen ő már régen megbocsátott nekem... Mondta ő megboldogult anyámnak, akármennyit is kell várnia, ő ki fog engem várni... Gyerekkoromról mesélt, kivehetetlen fényképeket szedett elő véres párnájából.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Már hajnalodott, amikor nagy nehezen elaludt, és mi futólépésben elhagytuk a kórház épületét.

8. Feladat

A konform társadalom szemében a beat korszak „tékozlói” voltak az első együttesek „lázado” fiatal zenészei és közönsége. Hallgassátok meg az Omega 1969-es *Tízezer lépés* című albumáról a *Tékozló fiúk* című dalt a You Tube-on!

<http://www.youtube.com/watch?v=ssQKpO6HssY>

9. Feladat

- A „legek” listájának elkészítésével tekints vissza a témában megtett tanulási-megértési utadra!
A legfontosabb tapasztalatom:
A legfontosabb gondolatom:
A legfontosabb kérdésem:
A számomra legérdekesebb feladat:
A legkellemesebb pillanatom:
A legunalmasabb perceim:
A legjobb szöveg:
A legjobb kép:
A legkedvesebb beszélgetőpartnerem:
- Írj le három észrevételt a saját munkádról, amelyek azt bizonyítják, hogy sikeres és tartalmas, társaid számára is hasznos volt, amit csináltál, mondtál, ahogy a többiekkel együtt dolgoztál!
- Írj le három önkritikus észrevételt a munkáddal kapcsolatban, olyan tényezőket, amelyeken dolgozni, javítani szeretnél!
- Rajzolj egy *dicséretkártyát* és küldd el a munkatársaid közül annak, akitől valamilyen szempontból a legtöbbet tanultál, akivel valamiért jó volt együtt dolgozni!

